

IL-MALTI

QARI LI TOHROG IL-GHAQDA
TAL-KITTIEBA TAL-MALTI

DICEMBRU
1944

EDITORJAL

NAHSBU GHALLI GEJ

F'TIT taż-żmien ieħor: ikoċċa l-Assembly Nazzjonali li sa til-taqqa' biex issawwar abbozz ta' kostituzzjoni għida għall-gżejjer tagħna. Il-“Għaqda tal-Kittieba tal-Malti” kienet mistiedna biex tibgħat delegati tagħha ħalli jieħdu sehem fit-thejjija tal-kostituzzjoni u ma’ l-“Għaqda” kienu mistednin xi għaqdiet u xirkiet tal-Malti biex huma wkoll jibagħtu d-delegati tagħhom.

Il-maħturin tal-“Għaqda”, -ma għandniex xi ngħidu, bi-hsiebhom jaqbżu għaġn-Malti, iż-żda d-delegati kollha li sa jieħdu sehem fl-Assembly Nazzjonali jmisshom iħossu d-dmir li ma jħallux il-Malti jkun imicarrab jew imċeħħad mill-jeddijiet li jijs-thoqqu bħala lsien nazzjonali tal-pajjiż.

Meta ahha ngħidu li rridu naqbżu għall-Malti mhux jiġifieri li bi hsiebna mmeċċeu l-ilsien tagħna biex nagħmlu darunu l'il xi lsien jew lil x-hadd ieħor; dan qatt ma jgħaddilna minn rasna; ahha uix-xiequ nwettqa l-jeddijiet ta’ lsienna għax nafu li b'hekk inkunu qiegħdin nagħmlu ġid lili-poplu u qiegħi lil pajjiżna.

Il-lum il-poplu dara jaqra bil-Malti u jikkorrispondi b'dan l-ilsien. Fl-amministrazzjoni tal-pajjiż, fil-Qorti, fin-neozju issa daħal il-Malti u l-poplu sab ruħu tajjeb ħafna għax ikun jaf u jifhem x-qiegħed iħaddi minn għalik, mhux kif konna qabel meta minn ma kienx jaf b'lsien barrani kien jibqa' fil-ghama fuq hwejjeg iż-żiqtuh fil-laham iż-żejt. Min jaf kemm-il-darba bniegħem kien isib ruħu fċirkuslanzi li minnhom kienu jiddependu ħajtu u qiegħi bla ma hu kien ikun jaf x-qiegħed jingħad fuqu. Haġa bħal din jeħtieġ li qatt ma tarġa' tiġri f'pajjiżna u kull delegat fl-Assembly Nazzjonali għandu jħoss id-dmir li jara li ma nerġiġħux immorru lura flok li nimxu l-quddiem.

Barra dan, il-lum il-Malti qiegħed isawwar letteratura ta' ġmiel, ta' fejda u ta' sengħa li tista' b'il-ġieħ kollu toqghod ma' ġenb oħrajn barranin. Din il-letteratura gdida tista' titqies bħala

patrimonju nazzjonali u tiswa bieč tgholli s-sentimenti artistici ta' l-pöplu, bieč tiftahlu ghajnejji u bieč tghallmu jgħarrab u jhoss dik ċ-hena li titnissel mil-lehma u s-sebħ u ż-żina tal-letteratura. Bhal- ma nħabirku bieč inkattru l-ġid materjali tal-pöplu hekk ukoll imissna nagħmlu minn kollox bieč ma nhalluhx nieqes mill-ġid intellektwa'i. Kif aħna ngħożżu l-patrimonju artistiku ta' paj-jiżna hekk imissna ngħożżu mhux anqas il-patrimonju letterarju tagħna u nħabirku bieč inkabbru, inseddqu u nkattru.

Mela jeftieġ li ma nhallux ix-xrara għal-l-Malti tnin u tinfexx kemm fil-ħajja soċċa li kif ukoll fil-ħajja intellektuali u aktar mui nheġġu bieč īnqajmu l-Malti aktar 'il quddiem għad ikollna letteratura siewja u sabiha għar x-ħabrik tagħna jħajjar lil hafna żgħażaq għixx bl-imħabba għal ilsien art twelidhom bieč jissoktar jiktbu u jkattru l-ġieħ tal-letteratura tagħna.